

ПРАВНИ СТАВ УТВРЂЕН
на 71. седници свих судија одржаној 04.04.2017. године

VI

1. Оцена рада полицијског службеника донета по приговору полицијског службеника, која је садржана у обрасцу за оцењивање под називом “Упитник за оцењивање рада” не представља акт из члана 3. Закона о управним споровима против кога је дозвољено вођење управног спора.

2. Оцена рада полицијског службеника се одређује решењем против кога се може изјавити жалба Жалбеној комисији Владе, па полицијски службеник има право да захтева од надлежног старешине који је донео коначну оцену да донесе и достави му решење о оцени његовог рада.

Повод за утврђивање правног става Управног суда је различито поступање већа Управног суда приликом оцене законитости “упитника за оцењивање рада” полицијских службеника. У већем броју предмета тужбе су одбачене из разлога што тај акт не представља акт коме је заштита обезбеђена у управном спору, док је у предмету У 7665/15 тужба уважена, поништена “одлука о оцењивању рада” и предмет враћен на поновно поступање. У једном Ув предмету усвојен је приговор тужиоца и укинуто решење судије појединца којим је тужба одбачена, са образложењем да упитник за оцењивање рада полицијског службеника представља акт коме је заштита обезбеђена у управном спору.

Не улазећи посебно у разлоге за доношење различитих одлука Управног суда, будући да су неке од предмета и чињенично различити, најпре указујем да су пред судом оспоравани “упитници за оцењивање рада” полицијских службеника који су сачињени у време важења два закона: Закона о полицији (“Службени гласник РС”, број 101/2005...6/2016) који је био на снази до 05.02.2016. године, односно до ступања на снагу новог Закона о полицији (“Службени гласник РС”, број 6/16) и упитници у којима је извршено оцењивање полицијских службеника за 2015. годину, али после ступања на снагу новог Закона о полицији. У оба случаја, спорно питање је било исто: да ли се оцењивање полицијских службеника може вршити без доношења посебног решења које ће садржати поуку о правном средству (право на жалбу или тужбу у управном спору-зависно од доносионаца решења).

Раније важећи Закон о полицији је у одредбама члана 121-126 уредио оцењивање рада полицијских службеника на следећи начин:

**Оцењивање рада
члан 121**

Ради утврђивања услова за напредовање, односно стицање и губитак звања, рад полицијских службеника и других запослених оцењује се једанпут годишње. Рад се оцењује позитивном или негативном оценом.

Позитивне оцене су "довољан-2", "добар-3", "истиче се-4" и "нарочито се истиче-5", а негативна оцена је "недовољан-1".

Негативна оцена или одсуство са рада

члан 122

Временом проведеним у претходном звјазу у смислу члана 119. и 120. овог закона не сматра се календарска година у којој је запослен оцењен негативном оценом, односно у којој је био одсутан са рада дуже од шест месеци, изузев због професионалног оболења или повреде која је наступила у вршењу или поводом вршења службе, као и због одсуствовања са рада због трудноће, односно порођаја.

Надлежност за оцењивање

члан 123.

Рад запослених оцењује руководилац организационе јединице, а рад руководилаца организационих јединица оцењује директор полиције, односно функционер у чијој надлежности је обављање одређених послова и задатака или полицијски службеник кога они овласте.

Рад се оцењује једанпут годишње, а најкасније до 01. марта текуће године, за претходну годину.

Поступак оцењивања

члан 124.

Руководилац из члана 123. став 1. овог закона, односно по његовом овлашћењу непосредно претпостављени старешина запосленог чији је рад оцењен, најкасније у року од 15 дана од дана када је оцењивање завршено, саопштава оцену запосленог, и то на тај начин што запослени чији је рад оцењен, оцену прочита у целини и потпише на упитнику који прописује министар.

Приговор и оцена по приговору

члан 125.

Запослени који сматра да му је оцену дао ненадлежни старешина или да оцена није дата у складу са одредбама овог закона, може у року од 15 дана од дана саопштења оцене поднети приговор старешини који је дао оцену. Старешина из става 1. овог члана у року од 8 дана од дана пријема приговора доставља приговор, упитник и своје мишљење о основаности приговора старешини који по овлашћењу министра решава по приговору, чија оцена је коначна.

Оцена по приговору даје се на упитнику као јединствено за све елементе који се оцењују и саопштава се запосленом у року и на начин из члана 124. овог закона.

Ближа разрада свих елемената закона у погледу мерила-елемената за оцењивање и начина попуњавања упитника дата је Уредбом о начелима за унутрашње уређење у Министарству унутрашњих послова ("Службени гласник РС", број 8/2006 и 14/2009),

из које издваја члан 11. који гласи:

“Оцењивање се врши на посебном упитнику који поред општег дела са подацима о запосленом садржи елементе за оцењивање рада из члана 9. став 1. и члана 10. ове уредбе и рубрике за оцењивање рада, првостепено и по приговору.”

Образац упитника за оцењивање рада прилаже се уз ову уредбу и чини њен саставни део (образац број 1).

Из цитираних одредаба закона и уредбе, а посебно из члана 125. који говори о праву на приговор, јасно произлази да тим актима није прописана обвеза надлежног органа да донесе посебно решење-управни акт којим би било одлучено, на основу свих критеријума који су наведени у уредби, о оцењивању полицијских службеника. Напротив, службенику се саопштава оцена коју даје старешина у складу са Законом, а на оцену (не и на акт којим је оцена дата), полицијски службеник може изјавити приговор старешини који је од стране министра овлашћен да решава по приговору. Притом, ни овај старешина не доноси никакав другостепени акт по приговору, нити у закону стоји да је дужан да га донесе и да је овај акт коначан, већ даје оцену која је **коначна**.

То значи да у поступку оцењивања Законом о полицији није прописано да се доноси решење, као појединачни акт којим се одлучује о праву полицијског службеника, већ је прописан поступак којим се долази до коначне оцене рада полицијског службеника. Како тим законом није прописан даљи поступак који би резултирао доношењем акта о оцењивању, који садржи све елементе, односно разлоге којима су се надлежни органи руководили приликом давања коначне оцене, сматрам да у овом случају има места супсидијарној примени Закона о државним службеницима, на основу одредбе члана 169. Закона о полицији, према којој се на положај, дужности, права и одговорности запослених у министарству примењују прописи о радним односима у државним органима, ако овим законом и прописима донетим на основу тог закона није друкчије одређено. Одредбом члана 84. став 2. Закона о државним службеницима је прописано да “оцену одређује руководилац решењем”. Притом је и овим законом, у ставу 3. прописано да ће Влада Уредбом ближе уредити мерила за оцењивање и поступак оцењивања у свим државним органима, што значи и у Министарству унутрашњих послова. Како Министарство унутрашњих послова није донело посебна решења о оцењивању рада полицијских службеника, већ је оцењивање завршено попуњавањем обрасца број 1 “упитник за оцењивање рада”, сматрам правилним став Управног суда, изнет у бројним решењима, да се против тог упитника, као ни против одлуке која је садржана у њему, не може водити управни спор, па је таква тужба правилно одбачена применом члана 26. став 1. тачка 2. Закона о управним споровима. Притом је суд правилно упутио тужиоцу да захтева од туженог органа да донесе и достави тужиоцу “решење о оцени њеног рада које би, кад стекне својство коначности, могло бити предмет оцене законитости пред овим судом”.

У прилог наведеном је, чини ми се, и правна регулатива овог питања у новом Закону о полицији. Наиме, овај закон је ступио на снагу 05.02.2016. године и односи се и на оцењивање полицијских службеника које је извршено после његовог ступања на снагу, без обзира на то на коју се годину рада односи оцењивање рада. Осим тога, овај

закон не садржи одредбе које се односе на надлежност за оцењивање, поступак оцењивања, приговор и оцену по приговору. Њиме је, у само једној одредби (члан 167.), прописано оцењивање рада и то на следећи начин:

“Рад запослених у Министарству оцењује се годишње, у два циклуса са једном закључном оценом.

Позитивне оцене јесу “довољан-2”, “добар-3”, “истиче се-4” и “нарочито се истиче-5”, а негативна оцена је “недовољан-1”.

Напредовање из члана 165. овог закона, може се остварити на основу трогодишње просечне оцене која не може бити нижа од “истиче се-4”.

Мерила и начин оцењивања полицијских службеника и других запослених у Министарству прописује Влада.”

Дакле, према изричitoј одредби закона, Влада је законом овлашћена само да донесе Уредбу о мерилима и начину оцењивања полицијских службеника и запослених у Министарству, али није овлашћена да пропише надлежност и поступак оцењивања. Како Влада још увек није донела наведену Уредбу, а раније донета Уредба о начелима за унутрашње уређење у МУП-у се не може у целини применити на оцењивање, будући да је члан 11. Уредбе, који регулише начин оцењивања на посебном упитнику, у супротности са одредбама новог Закона о полицији, сматрам да се, сагласно одредби члана 255. новог Закона о полицији, оцењивање полицијских службеника више не може вршити ни на начин прописан Уредбом. Дакле, поново имамо супсидијарну примену одредбе члана 84. став 2. Закона о државним службеницима, према којој се оцена одређује решењем које доноси руководилац. Против тог решења, као и сваког другог решења којим се одлучује о правима и дужностима службеника, може се изјавити жалба Жалбеној комисији Владе. Жалбена комисија је дужна да одлучи по жалби у року од 30 дана од дана њеног пријема, а против решења донетог по жалби, као и у случају недоношења одлуке по жалби у законом прописаном року, може се покренути управни спор.

Све наведено води закључивању да у оба случаја постоји обавеза надлежног органа у Министарству унутрашњих послова да донесе решење о оцењивању полицијских службеника и да се само против коначног решења (а не и против коначне оцене на упитнику), може водити управни спор пред Управним судом.

образложење правног става сачинила
судија Ружа Урошевић